

**Krótką Historia Stowarzyszenia
Polskich Kombatantów w
Geelong
Koło Nr. 12**

**“Życie Społeczne
Polaków w Geelong”**

Przez wieki Polska przechodziła wiele konfliktów z sąsiadującymi krajami. Przez tyle wieków, Polski żołnierz, naturalnie, odegrał ważną rolę w obronie granic Polskich i Polaków przeciwko inwazji kraju.

Doprowadziło to, że Polacy przez te wieki zbudowali w sobie ogromną podziw i szacunek dla polskiego wojska i to pozostało synonimem patriotyzmu Polaków.

Pierwszy Zarząd SPK - 1964

Dziś, mimo że Polacy nie doświadczyli krwawego konfliktu przez 60 lat, nadal mamy bardzo silny szacunek dla tych, którzy służyli w obronie Polski. Faktem tego szacunku jest, że tyle nas jest tu dzisiaj, aby uczcić 50tą rocznicę powstania SPK, Koła Nr. 12 w Geelong.

Drugiego sierpnia, 1964 w Geelong, powstał pierwszy Komitet Organizacyjny w Geelong:

- Kapitan **Antoni Lipkowski**
- **Jan Okulicz**
- **Stanisław Gonczarek**
- **Józef Zając**

Pierwszym Prezesem tego Koła został **Kapitan Antoni Lipkowski**.

Komitet zwrócił się do Zarządu Krajowego S.P.K. o zatwierdzenie powstałego Koła, które otrzymało Nr.12. Dwunastego Listopada 1964 roku, odbyło się pierwsze Walne Zebranie członków SPK. Członków w tedy było tylko 30.

W krótkce Koło nawiązało kontakty z miejscową organizacją *R.S.L.* (Australijskie koło Kombatantów). Dostali pozwolenie do brania udziału w marszu na ANZAC Day.

Pierwszego sierpnia 1965, drugie Nadzwyczajne Walne Zebranie nadało Honorowe Członkostwo Kołu Księdzu Kanonikowi Lucjana Jaroszce, oraz dla Pana C.D. Barton, byłemu Wice Prezesowi *R.S.L.* który ułatwił SPK współpracy z Geelong *R.S.L.*

27ego listopada 1965, odwiedził Koło Nr. 12, Gen. Juliusz Kleberg. Koło wtedy miało już 55 członków.

SPK na defiladzie ANZAC Day

Już w pierwszej kadencji, Koło Nr. 12 obchodziło Święto Żołnierza Polskiego. Msza Święta była odprawiona w St. Mary's oraz złożenie wieniec w miejscowym R.S.L.

W latach 60tych, Ksiądz Lucjan Jaroszka zamierzał sprowadzić do Geelongu siostry zakonne. Zorganizował zbiórki pieniędzy na ośrodek dla sióstr i zakupu ziemi na budowę ochronki dla dzieci.

Dom Kombatanta przy Ryrie St Geelong

Zakupiono pięć placów budowlanych na Bell Parku. Z nieznanых powodów, siostry nie przybyły do Geelongu.

W grudniu 1967 roku odbyło się zebranie społeczeństwa polskiego w byłym GAMA Theatre, przy Ryrie Street. Obecnych było około 100 osób. Zebranie prowadził działacz społeczny z Melbourne, p. Jabłoński.

Zebranie zdecydowało przekazać te place Kołu SPK Nr 12, które od niedawna zaczęło się rozwijać. Koło miało wówczas ok. 80

członków. Członkowie Koła natychmiast zaopiekowali się tymi placami, pokrywając podatki itp.

W listopadzie 1969 r. Koło Nr 12 otrzymało tytuł własności tych placów i wkrótce je sprzedali za \$12,500.

W październiku 1970 r. Koło Nr12 zakupiło budynek murowany pod nazwa "Temperance Hall" przy 35 Ryrie Street, około 100 metrów od poczty głównej, za \$15,500.

Oficjalne uroczyste otwarcie Domu Kombatanta odbyło się 4ego września 1971 roku. Ceremonie otworzył Burmistrz Geelongu, Pan McGregor Dowset.

Na zagospodarowanie Domu Kombatanta, Koło Nr 12 otrzymało 2-letnią pożyczkę z funduszu Londyńskiego. Dzisiaj, ponieważ pozostało bardzo mało członków SPK, opiekują się teraz Domem Kombatanta Związek Polaków w Geelongu.

Po Mszy Świętej w 1990r

15ego kwietnia 1968, założona została Księgę Pamiątkowa Kola Nr. 12 dla wybitnych gości. Pierwszy w pisany gość został Ks. Biskup Rubin.

Luty 24, 1973, do Książki Pamiątkowej wpisał się nasz dostojny gość Metropolita Krakowski, Ks. Kardynał Karol Wojtyła.

24ego listopada 1973, polscy żołnierze SPK byli zaproszeni przez RSL na uroczystość złożenia wieńców w *Memorial Foyer w Johnston Park* z okazji *Remembrance Day*.

11ego stycznia 1976, zapadła decyzja na zebraniu Zarządu Koła zęby zwrócić się do wszystkich organizacji społecznych na terenie Geelongu o utworzenia Komitetu Sztandarowego. Standard był wykonany przez panią N.M. Ericksen (E.R.E. Embroidery - Melbourne). Poświęcił sztandar Ks. Biskup Władysław Rubin w Kościele Saint Mary's.

Ks. Kardynał Karol Wojtyła i pan Mieczysław Nadolski

Koło SPK w Geelong zostało zapisane do Złotej Księgi Emigracji, za popieranie Skarbu Narodowego w Anglii.

Święto Niepodległości 11ego listopada 1985 roku rozpoczęto Msza Święta w Kościele Saint Mary's. Msza została odprawiona przez Ks. Zenona Brończyka. Po Mszy Świętej, wszyscy byli zaproszeni na Akademię wspólną w Domu Orła Białego. Na Akademii zaszczyliła swoją obecnością pani Wanda Piłsudska. Prezes Koła SPK, pan Kornacki, wygłosił przemówienie okolicznościowe.

28ego listopada 1986, Koło SPK wzięło udział ze Sztandarem na Boisku MCG w Melbourne na spotkaniu z Ojcem Świętym Janem Pawłem II.

12ego listopada 1989, Koło obchodziło 25-Lecie swego istnienia. Po Mszy Świętej, obiad odbył się na Sali Domu SPK i na którym przybyli Ks. Kapelan Tomasz Zaremba i Prezes Zarządu Krajowego, J. Misia z Adelaide. Jak również Prezesi Australijskich Stowarzyszeń Kombatantkich, Prezesi i Prezeski organizacji społecznych w Geelong.

W listopadzie, 2004, ponownie, Koło SPK obchodziło Rocznice Istnienia. Tym razem obchodzili 40to Lecie w Domu Kombatanta przy Ryrie St Geelong.

Obiad na Sali SPK przy Ryrie St

Mamy nadzieja że dzisiejsza celebracja 50tej Rocznicy Koła SPK Nr 12 będzie wpisana do historii społeczeństwa polskiego w Geelong i dalsza historia Koła będzie dalej otrzymana na uroczystości 60tej Rocznicy Koła Nr. 12 SPK.

Z roku na rok, liczba członków Koła SPK Nr.12 się zmniejsza, związku z czym, w 1992r, Koło postanowiło oddać majątek dla Związku Polaków w Geelong (ZPG). Członkowie tego Koła nadal korzystali z Domu Kombatanta przy Ryrie St, tak jak dawniej, bez obawy finansowego utrzymania i pokrywania kosztów operacyjnych ośrodka.

Blessing of the SPK Plaque 2017

W 2014r, spotkała się cała wspólnota Polonijna w Geelong, w Domu Orła Białego, razem z pozostałą garstką członków SPK aby uczestniczyć 50-lecia SPK Nr 12.

Dwa lata później, w 2016r, członkowie ZPG zagłosowali aby sprzedać nieruchomości przy Ryrie Street i przeznaczyć uzyskane fundusze ze sprzedaży na spłacenie długów Domu Orła Białego.

W sierpniu 2017 r. na terenie Domu Orła Białego została wzniesiona tablica na pamięć wszystkim członkom Koła SPK Nr 12, za ich pracę dedykowaną w Geelong przez ostatnie 52 lat.

Tablica pamiątkowa była poświęcona przez Ks. Jerzego Sowńskiego i oficjalnie odsłonięta przez prezesa Koła SPK, p. Mieczysława Nadolskiego, który przez 20 lat wspianale prowadził tą organizację.

Część tej krótkiej historii została odczytana przez Henryka Szkutę, w 2014r, z okazji 60tej Rocznicy Założenia Koła SPK w Geelong. Resztę tekstu w artykule był dodany po odsłonięciu Tablicy Pamiątkowej w dniu 20 sierpnia 2017r.

Henryk Szkuta

Sekretarz, Związku Polaków w Geelong

Marzec, 2020